

ŠKOLSKÉ KNIŽNICE

ANALÝZA STAVU ŠKOLSKÝCH KNIŽNÍC ZA ROK 2006

Rozália Cenigová *

Dňa 16. mája 2007 sa v Univerzitnej knižnici v Bratislave konala 1. medzinárodná konferencia pod názvom ŠKOLSKÉ KNIŽNICE AKO INFORMAČNÉ A KULTÚRNE CENTRÁ ŠKÔL, ktorú zorganizovala Slovenská pedagogická knižnica pod záštitou podpredsedu vlády Slovenskej republiky a ministra školstva Jána Mikolaja. Zúčastnilo sa na nej viac ako sto školských knihovníkov z celého Slovenska, ako aj ďalší zástupcovia odbornej pedagogickej a knihovníckej verejnosti.

Na konferencii odznelo 10 prednášok, ktoré sa zaoberali kľúčovými témami – analýzou stavu školských knižníc v Slovenskej republike, funkciami školských knižníc, čitateľskou a informačnou gramotnosťou žiakov, vzdelávaním školských knihovníkov, ako aj premenou klasickej školskej knižnice na multifunkčnú školskú knižnicu (prezentácie školských knižníc na základných školách v Lomnom, Topolčanoch a v Turzovke – Bukovine). Jednou z nich bola aj prednáška Rozálie Cenigovej, ktorú prinášame v nasledujúcom príspevku.

Základným východiskovým materiálom pre spracovanie analýzy stavu školských knižníc za rok 2006 boli štatistické údaje, ktoré uviedli školské knižnice vo *Výkaze o školskej knižnici* podľa stavu k 31. 12. 2006 a ktoré spracoval *Ústav informácií a prognóz školstva* v Bratislave.

POČET ŠKÔL A ŠKOLSKÝCH KNIŽNÍC

Podľa štatistických výkazov bolo na 3 039 základných a stredných školách v sledovanom období 5 273 školských knižníc (tab. 1).

Tab. 1 Počet škôl a školských knižníc

Ukazovateľ	2005	2006	
Počet škôl	3 105	3 039	
Počet knižníc	5 483	5 273	
– v tom	žiacke	2 132	2 032
	učiteľské	2 044	1 953
	zlúčené	1 236	1 223
	integrované s verejnou knižnicou	18	16
	pobočka verejnej knižnice v škole	53	49

Na niektorých základných a stredných školách pôsobili niekoľko druhov školských knižníc (napr. žiacka knižnica pre I. stupeň, žiacka knižnica pre II. stupeň a učiteľská knižnica alebo žiacka knižnica a učiteľská knižnica). V porovnaní s rokom 2005 ubudlo 210 školských knižníc na 66 základných a stredných školách. Tieto školy boli buď zrušené, alebo zlúčené na združené školy. Ako pozoruhodnú informáciu musíme uviesť, že v *Zozname knižníc Slovenskej republiky*, ktorý vedie Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky od 1. júla 2000, je evidovaných len **2 045 školských knižníc**. Ostatní zriaďovatelia školských

knižníc si nesplnili povinnosť oznámiť Ministerstvu kultúry SR ich zriadenie v zmysle § 12 zákona č. 183/2000 Z. z. o knižniciach, o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 27/1997 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti a o zmene a doplnení zákona č. 68/1997 Z. z. o Matici slovenskej v znení zákona č. 416/2001 Z. z.

KNIŽNIČNÝ FOND

K 31. 12. 2006 bolo v školských knižniciach evidovaných spolu 9 313 216 knižničných jednotiek (tab. 2). Počet knižničných jednotiek po prepočítaní na 1 registrovaného používateľa bol 22,37 zväzkov, na 1 potenciálneho používateľa pripadalo 10,40 zväzkov. Počet dochádzajúcich periodík po prepočítaní na 1 školskú knižnicu bol 3,01 titulov.

Školské knižnice doplňovali knižničné fondy nákupom, knižnými darmi a bezodplatným prevodom. Niektoré školské knižnice v štatistických výkazoch nesprávne uvádzali, že získavajú knižničné jednotky aj formou povinného výtlačku. Povinný výtlačok dostávajú podľa zákona č. 212/1997 Z. z. o povinných výtlačkoch len vopred určené knižnice a školské knižnice medzi ne nepatria. Ročný prírastok po prepočítaní na 1 registrovaného používateľa bol 0,35 zväzku, dokonca sa oproti roku 2005 znížil (0,40 zväzku). Táto skutočnosť je naďalej v hlbokom rozpore s odporúčaním *Modelu školskej knižnice*, ktorý považuje z hľadiska ročného prírastku za vhodné, aby školská knižnica získala celkovo 3 zväzky na 1 používateľa. Pretrvávajúci nízky ročný prírastok knižničných jednotiek je takisto v protiklade s úlohou školskej knižnice – budovať knižničný fond, ktorý má slúžiť na prípravu, riadenie a uskutočňovanie výchovno-vzdelávacieho procesu, a neustále ho aktualizovať. Musíme poznamenať, že ročný prírastok knižničných dokumentov sa zvýšil jednak pomocou programu na financovanie rozvojových projektov školských knižníc *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc 2006*, na ktorý vyčlenilo Ministerstvo školstva SR z rozpočtu kapi-

* Slovenská pedagogická knižnica
e-mail: rozalia.cenigova@spgk.sk

toly na rok 2006 finančné prostriedky vo výške 5 mil. Sk a v rámci ktorého boli 53 školským knižniciam pridelené finančné prostriedky aj na oživenie akvizičnej činnosti, jednak pomocou finančného príspevku podpredsedu vlády Slovenskej republiky a ministra školstva Jána Mikolaja, v rámci ktorého boli 8 školským knižniciam, výhercom 2. ročníka *Súťaže o najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice* k Medzinárodnému dňu školských knižníc 23. októbra 2006 pridelené finančné prostriedky na nákup kníh v sume 140 tis. Sk. V porovnaní s rokom 2005 sa po zrušení spomínaných 210 školských knižníc zaznamenal úbytok až 233 400 knižničných jednotiek a len 4 981 knižničných jednotiek ubudlo pre vyradovanie knižničných jednotiek. Počet knižničných jednotiek spracovaných automatizovane tvoril len 2,61 % z celkového počtu evidovaných knižničných jednotiek. Táto skutočnosť je zapríčinená ešte stále nedostatočným počítačovým vybavením školských knižníc s absenciou knižničných softvérov. Dá sa očakávať, že k 31. 12. 2007 sa počet knižničných jednotiek spracovaných automatizovane zvýši vďaka spomínanému grantovému programu Ministerstva školstva SR, v rámci ktorého si školské knižnice zakúpili okrem počítačov aj knižničné softvéry.

Tab. 2 Knižničný fond

Ukazovateľ		2005	2006
Počet knižničných jednotiek		9 551 597	9 313 216
– v tom	knihy a zviazané periodiká	9 431 269	9 209 959
	audiovizuálne dokumenty	28 697	28 883
	elektronické dokumenty	5 416	8 037
	iné dokumenty	86 215	66 337
Počet titulov dochádzajúcich periodik		16 526	17 077
Ročný prírastok knižničných jednotiek		170 692	145 815
Úbytky knižničných jednotiek		120 621	125 602
Knižničné jednotky sprac. automatizovane		238 688	243 088

POČET POUŽÍVATEĽOV

Na základe kvantitatívnych ukazovateľov uvedených v tab. 3 možno konštatovať, že počet registrovaných používateľov tvorí 46,47 % z počtu potenciálnych používateľov. V porovnaní s rokom 2005 je to len minimálny nárast, o niekoľko promile (46,14%). Percento registrovaných používateľov z radov žiakov je ešte nižšie, konkrétne 45,24 %.

Tab. 3 Počet používateľov

Ukazovateľ	2005	2006
Registrovaní používatelia	420 586	416 144
– z toho žiaci	358 627	355 798
Potenciálni používatelia	911 437	895 495
– z toho žiaci	805 833	786 390

Toto zistenie nie je vôbec pozitívne a odzrkadľuje nielen neuspokojivé priestorové, technické a technologické

vybavenie školských knižníc, ale aj nízky počet výpožičných hodín, nedostatočnú aktualizáciu knižničného fondu, slabú propagáciu knižnično-informačných služieb a mizivý počet hodín informačnej výchovy. Možno predpokladať, že mnohí žiaci a ich učители sú registrovanými používateľmi iných typov knižníc (napr. verejných či vedeckých a pod.).

VÝPOŽIČKY

Na základe tabuľkového spracovania kvantitatívnych údajov o počte poskytnutých výpožičiek (tab. 4) a po prepočítaní celkového počtu výpožičiek na 1 registrovaného používateľa, ktorý predstavoval 3,58 výpožičiek, môžeme konštatovať, že tento výsledok je celkovo pozitívny. Zaujímavo pôsobí prepočítanie výpožičiek odbornej a krásnej literatúry pre učiteľov s počtom registrovaných používateľov z radov učiteľov a výpožičiek odbornej a krásnej literatúry pre žiakov s počtom registrovaných používateľov z radov žiakov. Na 1 registrovaného učiteľa pripadlo 6,97 výpožičiek a na 1 registrovaného žiaka 2,74 výpožičiek.

Tab. 4 Výpožičky

Ukazovateľ		2005	2006	
Výpožičky		1 560 573	1 493 226	
– z toho literatúra	pre učiteľov	odborná	318 352	320 802
		krásna	112 614	100 027
	pre žiakov	odborná	196 772	185 625
		krásna	818 047	790 727
Medziknižničná výpožičná služba iným knižniciam		117	41	
Medziknižničná výpožičná služba z iných knižníc		655	663	
Poskytnuté registrované bibliografické informácie		4 481	3 428	
Počet vypracovaných bibliografií a rešerší		5 148	4 466	

PODUJATIA PRE POUŽÍVATEĽOV

Školské knižnice realizovali okrem výpožičiek aj vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia pre svojich používateľov, odborné kurzy, semináre a pod. (tab. 5).

K vzdelávacím podujatiam patrila **informačná výchova** žiakov, ktorá spočívala v poskytovaní informácií o školskej knižnici a jej zmysle, o knižnično-informačných službách, knižničnom fonde a o službách iných knižníc a informačných inštitúcií. Školskí knihovníci učili žiakov orientovať sa v množstve informácií, snažili sa zdokonaľiť ich zručnosti pri vyhľadávaní informácií v primárnych a sekundárnych informačných zdrojoch a pod. Informačnú výchovu realizovali formou exkurzie žiakov do školskej knižnice, resp. iného typu knižnice (najčastejšie do verejnej knižnice, v menšej miere do vedeckej knižnice), spolupracovali s učiteľmi pri vyučovaní jednotlivých predmetov i na vyučovacej hodine v školskej knižnici. Na základe porovnania počtu podujatí za-

meraných na informačnú výchovu s počtom školských knižníc, možno povedať, že pomerne nízke číslo (1,06 podujatia informačnej výchovy na 1 školskú knižnicu) svedčí nielen o nedostatočnej miere profesionalizácie školských knižníc, ale aj o absencii nových textových, audiovizuálnych a elektronických pomôcok pri realizácii informačnej výchovy na vyučovaní a v knižničnej praxi. Dodávame však, že toto číslo bude mať zrejme stúpajúcu tendenciu. Naše optimistické očakávanie vychádza z porovnania celkového počtu podujatí informačnej výchovy s počtom podujatí v roku 2005 – aj napriek tomu, že v roku 2006 zaniklo 210 školských knižníc, počet podujatí bol vyšší o 872.

Tab. 5 Podujatia pre používateľov

Ukazovateľ	2005	2006
Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia pre používateľov	11 128	12 192
– z toho akcie informačnej výchovy	4 721	5 593
Odborné kurzy, porady, semináre	3 234	4 760
Edičná činnosť	2 168	3 528

INFORMAČNÉ TECHNOLOGIE

Reálny obraz o procese informatizácie a internetizácie školských knižníc podáva tab. 6. Na základe uvedených kvantitatívnych ukazovateľov možno povedať, že proces informatizácie a internetizácie školských knižníc celkovo výrazne zaostáva. Potvrdzujú to údaje, ktoré sme získali po prepočítaní počtu školských knižníc, počtu počítačov v školských knižniciach a počtu počítačov s pripojením na internet a na intranet. Zistenie, že na 1 počítač pripadá 5,98 školských knižníc, a teda na 1 školskú knižnicu pripadá 0,16 počítača, je v protiklade s odporúčaním *Modelu školskej knižnice*, ktorý navrhuje, aby výpočtovú techniku tvoril 1 počítač pre školského knihovníka a minimálne 5 – 15 počítačov pre používateľov školskej knižnice. S nízkym stupňom informatizácie súvisí aj zaostávanie procesu ich internetizácie. Na 1 počítač s pripojením na internet školy pripadlo 7,80 školských knižníc. Školské knižnice väčšinou využívali akademickú sieť SANET, na ktorú sú pripojené základné a stredné školy v rámci projektu INFOVEK. Na 1 počítač s pripojením na intranet školy pripadlo až 34,01 školských knižníc. Pri porovnaní uvedených údajov s rokom 2005 však možno opäť očakávať, že počet počítačov v školských knižniciach (aj s pripojením na internet a na intranet) bude mať stúpajúcu tendenciu. Presvedčivým faktom je nárast počítačov (192), počítačov s pripojením na internet (247) a intranet (58) aj napriek tomu, že v roku 2006 prestalo fungovať 210 školských knižníc.

K pozitívnej zmene prispelo Ministerstvo školstva SR realizovaním grantového programu *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc 2006*. Súčasťou vybraných rozvojových projektov školských knižníc v rámci elektronizácie bolo predovšetkým zakúpenie komplexnej počítačovej zostavy, knižničného softvéru a tlačiarne a pripojenie školskej knižnice na internet školy.

Zavedenie internetu do škôl znamená informačné zabezpečenie vyučovacieho procesu a jeho využívanie v školských knižniciach zasa skvalitnenie poskytovaných knižnično-informačných služieb a zlepšenie práce školských knihovníkov. Používateľom umožňuje využívať plné texty prostredníctvom počítačových sietí a školských knihovníkom zvyšovanie kvalifikácie aj prostredníctvom elektronického vzdelávania, ktoré Slovenská pedagogická knižnica v spolupráci s Metodicko-pedagogickým centrom v Prešove zavedie od školského roku 2007/2008.

Tab. 6 Informačné technológie

Ukazovateľ	2005	2006	
Počet serverov v knižniciach	79	134	
Počet počítačových staníc v knižniciach	689	881	
– z toho	s pripojením na internet	429	676
	prístupných používateľom	488	587
	prístupných používateľom s pripojením na internet	334	482
	s pripojením na intranet	97	155

PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE ŠKOLSKÝCH KNIŽNÍC

Kvantitatívne ukazovatele personálneho zabezpečenia školských knižníc (tab. 7) ukazujú, že v školských knižniciach prevláda počet zamestnancov bez odborného knihovníckeho vzdelania. Možno povedať, že v školských knižniciach teda existuje nižšia úroveň profesionálneho zabezpečenia ich činnosti. Aj táto skutočnosť je v rozpore s odporúčaním *Modelu školskej knižnice*, ktoré v súvislosti s požadovanou úrovňou vzdelania školského knihovníka uvádza nielen poznanie základných odborných termínov a odborných pracovných postupov, ale aj ich efektívne využívanie, vykonávanie špecializovaných úkonov, poskytovanie praktických inštrukcií používateľom a pod.

Stupeň odborného knihovníckeho vzdelávania si školskí knihovníci zvyšovali v sledovanom období v Metodicko-pedagogickom centre Prešov v rámci špecializačného inovačného štúdia (projekt *Školská knižnica – vzdelávacie, informačné a dokumentačné centrum školy*) a v Metodicko-pedagogickom centre Banská Bystrica v rámci cyklického vzdelávania (projekt *Práca v školskej knižnici*).

Školskí knihovníci využívali aj metodické a odborné poradenstvo Slovenskej pedagogickej knižnice.

Osobitne treba vyzdvihnúť spoluprácu školských knihovníkov s miestnymi knižnicami pri príprave spoločného podujatia k *Medzinárodnému dňu školských knižníc*. Viaceré školské a miestne knižnice zorganizovali spoločné besedy so spisovateľmi, literárne kvízy, exkurzie či dokonca vyučovacie hodiny v priestoroch knižnice. Napríklad školská knižnica na Základnej škole v Turzovke – Bukovine uskutočnila spoločné podujatie s Mestskou knižnicou v Turzovke pre žiakov 2. – 4. ročníka. Žiaci be-

sedovali s kysuckým spisovateľom Antonom Pajonkom. Knihovníčky z Mestskej knižnice pre mládež v Košiciach zasa pripravili v spolupráci so školskou knižnicou na Základnej škole Staničnej 13 v Košiciach pre žiakov 4. ročníkov besedu venovanú tvorbe spisovateľa Ľubomíra Feldeka. Pozoruhodná je aj spolupráca školskej knižnice na I. Základnej škole v Prievidzi s Mestskou knižnicou v Prievidzi, ktorá má dokonca vypracovaný *Rámcový plán návštev a spolupráce s knižnicou pre I. a II. stupeň*.

Tab. 7 Personálne zabezpečenie školských knižníc

Ukazovateľ		2005	2006
Počet zamestnancov (fyzické osoby)		2 658	2 552
- v tom	bez odborného vzdelania	2 488	2 381
	so základným knihovníckym vzdelaním (kvalifikačný kurz)	130	134
	s odborným knihovníckym vzdelaním (VŠ, SOŠ)	40	37
Počet zamestnancov (prepočítaný na plný úväzok)		122,5	135,2

FINANCOVANIE ŠKOLSKÝCH KNIŽNÍC

Financovanie školských knižníc zabezpečovali ich zriaďovatelia v súlade s § 12 ods. 2 písm. d) zákona č. 183/2000 Z. z. o knižniciach, ako aj v súlade s § 2 zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných a stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov.

Tab. 8 Financovanie školských knižníc

Ukazovateľ		2005	2006
Finančné náklady na činnosť školských knižníc		21 009 421	23 256 768
- z toho	mzdové náklady	5 948 341	5 845 965
	nákup knižničného fondu	14 119 942	15 677 708
- z toho	na 1 školskú knižnicu	2 575	2 973
	na 1 knižničný dokument	212,18	197,92
	na 1 potenciálneho používateľa	15,49	17,50
	na 1 registrovaného používateľa	33,57	37,67

Celkový objem finančných nákladov vynaložených na činnosť školských knižníc (tab. 8) bol pomerne nízky. Dôkazom sú finančné náklady po prepočítaní buď na činnosť 1 školskej knižnice, alebo finančné náklady na nákup knižničného fondu na 1 školskú knižnicu, na 1 knižničný dokument, na 1 potenciálneho používateľa a na 1 registrovaného používateľa v porovnaní s odporúčaním *Modelu školskej knižnice*. Finančné náklady na činnosť 1 školskej knižnice predstavovala suma 4 410,53 Sk. Uvádzané finančné náklady na nákup knižničného fondu v porovnaní s *Modelom školskej knižnice*, ktorý odporúča na 1 žiaka školy vyčleniť z rozpočtu školy 50 – 100 Sk na dopĺňovanie knižničného fondu vrátane

prístupu k vonkajším databázam, poukazujú na pretrvávajúce hlboké podhodnotenie tejto oblasti. Takisto ročné mzdové ohodnotenie 1 školského knihovníka po prepočítaní bolo veľmi nízke, predstavovalo len sumu 2 290,73 Sk. Toto mzdové ohodnotenie vyjadruje nedocenenie práce školského knihovníka vo výchovno-vzdelávacom procese školy.

ČINNOSŤ SLOVENSKEJ PEDAGOGICKEJ KNIŽNICE AKO METODICKÉHO CENTRA ŠKOLSKÝCH KNIŽNÍC

Slovenská pedagogická knižnica je poverená metodickým riadením školských knižníc v oblasti tvorby metodických materiálov a odborného poradenstva. Svoje strategické poslanie v roku 2006 plnila prostredníctvom týchto aktivít:

- odborné konzultácie pre školských knihovníkov pri riešení odborných problémov a vypracovanie metodických materiálov pre činnosť školských knižníc,
 - sprístupňovanie aktuálnych informácií v rámci samostatnej linky pre školské knižnice na webovej stránke Slovenskej pedagogickej knižnice (www.spgk.sk/kniznice.html),
 - distribúcia *Príručky pre knihovníka malej knižnice*,
 - spolupráca s Ministerstvom školstva SR pri príprave návrhu smernice č. 8/2006-R o činnosti školských knižníc,
- Právoplatnosťou tejto smernice (1. máj 2006) sa zrušili Smernice Ministerstva školstva SSR z 31. júla 1979 č. 3767/1979-21 o školských knižniciach a Metodické pokyny Ministerstva školstva SSR z 12. mája 1980 č. 18697/1979-21 o práci školských knižníc a informatickej výchove žiakov a učiteľov, ktoré vtedajšie ministerstvo vydalo s cieľom posilniť kompetencie školských knižníc a prehĺbiť metódy a účinnosť práce školských knižníc a informatickú výchovu žiakov. Smernica upravuje podrobnosti o zriaďovaní, zrušovaní, zlučovaní, činnosti a prevádzke školských knižníc.
- spolupráca s Ministerstvom školstva SR pri príprave, administrácii a hodnotení programu na financovanie rozvojových projektov školských knižníc *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc 2006*, Cieľom tohto programu bolo podporiť aktivity zamerané na elektronizáciu vnútorných knižničných procesov, kooperáciu a výmenu informácií s inými knižnicami, aplikáciu informačných a komunikačných technológií, skvalitnenie knižnično-informačných služieb žiakom, pedagogickým zamestnancom, nepedagogickým zamestnancom školy, prípadne členom miestnej komunity, zvyšovanie čitateľskej kultúry žiakov, oživenie akvizičnej činnosti, sprístupnenie čiastkových fondov a ochranu knižničného fondu v školských knižniciach. Do pilotného programu sa zapojilo 259 školských knižníc na základných a stredných školách. Pri hodnotení rozvojových projektov sa okrem iného posudzovala ich využiteľnosť vo výchovno-vzdelávacej činnosti, spoluúčasť žiakov, rodičov a miestneho obyvateľstva a odborníkov v predmetnej oblasti na realizácii rozvojových projektov, ekonomická efektívnosť, kreativita

a inovatívne prvky rozvojových projektov. Povinnosťou 53 vybraných školských knižníc bolo zrealizovať rozvojové projekty, na ktoré Ministerstvo školstva Slovenskej republiky vyčlenilo sumu 5 mil. Sk, v období od 1. októbra do 31. decembra 2006.

- spolupráca s Ministerstvom kultúry SR a so Slovenskou národnou knižnicou pri príprave koncepčných materiálov pre školské knižnice,
- spolupráca s Katedrou knižničnej a informačnej vedy Filozofickej fakulty UK v Bratislave pri uskutočnení dotazníkového prieskumu o činnosti školských knižníc na 78 stredných školách v Bratislave, Cieľom dotazníkového prieskumu bolo vykonať čiastočnú analýzu kvalitatívnych ukazovateľov činnosti školských knižníc a poukázať na najzákladnejšie potreby školských knihovníkov pri riešení otázok skvalitnenia ich knižničnej práce. Otázky uvedené v dotazníku boli navrhnuté v zhode s metodickým odporúčaním Model školskej knižnice a rozdelené na oblasť knižničného fondu, knižnično-informačných služieb, informačnej výchovy, informačných technológií, technického zabezpečenia, priestorového vybavenia, kvalifikácie školského knihovníka, financovania a rôzne.
- spolupráca s verejnými knižnicami v oblasti poskytovania poradenských služieb s výkonom knižničnej činnosti v školských knižniciach,
- spolupráca s metodicko-pedagogickými centrami a s krajskými školskými úradmi pri propagácii grantového programu, súťaže a podujatí pre školské knižnice,
- spolupráca s Metodicko-pedagogickým centrom v Banskej Bystrici pri príprave návrhu kariérneho rastu učiteľa – školského knihovníka,
- príprava, realizácia a vyhodnotenie 2. ročníka Súťaže o najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice k Medzinárodnému dňu školských knižníc 23. októbra 2006 na tému Čítanie. Poznávanie. Konanie, ktorá sa uskutočnila pod záštitou podpredsedu vlády Slovenskej republiky a ministra školstva Jána Mikolaja Do súťaže sa prihlásilo 201 školských knižníc, z toho 162 školských knižníc na základných školách a 39

školských knižníc na stredných školách. Odborná komisia hodnotila každé podujatie v troch kategóriách. V prvej hodnotila, či bolo podujatie v súlade s témou súťaže. V druhej kategórii posudzovala originalitu a vtipnosť realizovaného podujatia. V tretej kategórii brala do úvahy úroveň opisu podujatia z formálnej stránky. Ministerstvo školstva Slovenskej republiky venovalo 8 víťazom súťaže 140 tis. Sk na zakúpenie kníh do knižničného fondu. Zvláštne ocenenie vybranému podujatiu udelila Slovenská asociácia knižníc, a to knihy podľa vlastného výberu v hodnote 10 tis. Sk. Školské knižnice v rámci súťaže v hojnom počte pripravili literárne súťaže, vedomostné kvízy, knižničné jarmoky, čitateľské maratóny, literárne relácie so školských rozhlasov, čítanie vlastnej tvorby žiakov, predstavovanie literárnych hrdinov v dobových kostýmoch, ilustrovanie rozprávok, návštevy knihkupectiev či návštevy obecných a mestských knižníc. Mnohé školské knižnice zorganizovali deň otvorených dverí vo svojich knižniciach, na ktorý pozývali rodičov a starých rodičov svojich žiakov, ako aj ďalších členov miestnej komunity. Viaceré školské knižnice uskutočnili buď besedy s regionálnymi spisovateľmi, alebo pripravili literárne prechádzky s cieľom spoznať život a dielo významných osobností v ich regióne.

- príprava a realizácia odborných seminárov (prezentácie vhodných knižničných softvérov pre školské knižnice),
- príprava odborného kurzu *Vzdelávanie školských knihovníkov* vo forme elektronického vzdelávania,

Cieľom elektronického kurzu je, aby sa školský knihovník na základe štúdia šiestich lekcí vedel zorientovať v právnych a odborných otázkach, ktoré sa týkajú zriadenia, prevádzky a činnosti školskej knižnice:

- odborné pripomienkovanie knižnično-informačného softvéru pre malé a stredné knižnice (KIS MaSK),
- podpora portálov *Otvorená škola* (pilier Školské knižnice) a *Moderná škola*,
- publikačná činnosť o činnosti školských knižníc v odborných knihovníckych periodikách.

ZRENOVUJÚ Vatikánsku knižnicu

Tlačový orgán Vatikánu oznámil, že vzhľadom na plánované renovačné práce bude Vatikánska knižnica od júla tohto roku uzatvorená až na tri roky. Ide o nevyhnutné opatrenie, pretože ako uvádza denník L'Osservatore Romano – budova, v ktorej je sídlo knižnice, pochádza zo 16. storočia a má vážne statické defekty. Na ich odstránenie bude nutné spevniť základy a nosné prvky, a to nepôjde bez obmedzenia prístupu verejnosti. Popri rozsiahlych stavebných úpravách uskutočnia aj modernizáciu budovy. V jej rámci inštalujú klimatizačné zariadenia a výtahy. Renovačné práce nebudú však znamenať prerušenie služieb pre asi 20 000 bádateľov, ktorí každoročne využívajú fondy a služby tejto ustanovizne. Väčšinu knižničných zbierok totiž premiestnia do provizórnych skladovacích priestorov, čím sa vytvoria podmienky na sprístupňovanie historických rukopisných dokumentov, oznámila agentúra Catholic World News.

<http://www.cwnews.com> 3. 7. 2007

Lotériou podporia knižnice

Správa lotérií indického štátu Kerala rozbehne účelovú lotériu, z ktorej zisk venuje na podporu činnosti knižníc. V minulosti obdobným spôsobom posilnili činnosť športových organizácií. Lotériu na podporu knižníc spustia v októbri tohto roku.

<http://lisnews.org> 3. 7. 2007

T.T.